

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISK DAGBLADET

Kolmapäeval, 8. augustil 1973
Nr. 60 (3848)

15. aastakäik

Välg löi telki ja surmas eesti nooruki

15-aastane Peeter Korpe Göteborgist sai traagiliselt surma ööl vastu laupäeva, mil tugeva äikeselma ajal välg löi tema telki. Surma sai ka üks tema rootslasest sõber, kuna kolm teist telgitajat pääsesid eluga. Noorukid olid oma telgid püstitanud Bratholmenil, mis asub Lilleby supluskoha lähedal.

Õnnetuseks olid aga telgid paigutatud kaljusaare kõige kõrgemasse punkti, kusjuures terasest tugimastid muutusid sõna otseses mõttes piksevardaks.

Välg löi otse tugimasti ja surmas ühe nooruki, kes juhtus seisma ja mastist kinni hoidma. Seejärel läks välg mööda maad edasi paari meetri kaugusel paiknevasse naabertelki ja surmas ühe magavaist noorukeist.

Teised poisid said põletushaavu ja muidugi tugeva šoki.

Enne Mägi tuli pärast südameoperatsiooni tõstemeistriks.

Enno Mägi tuli pärast südameoperatsiooni tõstemeistriks.

Tuli pärast südamelöikust tõstemeistriks

Husmodern nr. 25 toob ära pikema reportaazi eestlasest tõstesportlasest Enno Mägist Göteborgis, kes tuli tõstmises sel aastal Rootsi meistriks, teiseks Põhjala meistrivõistlustel ja läheb Kuubasse Rootsi värve kaitsma maailmameistrivõistlustele, olles seejuures mõne aasta eest läbi teinud raske südameklapioperatsiooni.

Enno Mägi jutustab, et ta vabastati koolilajal võimlemisest, kuna arstid arvasid, et ta südamevea tõttu, samuti vabas-

hingamisega, kuid katsed olid asjatud.

Lõpuks õnnestus neil tormisest ilmast hoolimata sõida Lillebyesse, kust alarmeeriti politsei ja kiirabi autod. Siis oli kell kolm öösel.

Põletushaavu saanud nooruk toimetati Sahlgrenska haiglasse, kuid kuna vigastused ei olnud eriti tõsised, võis ta sõltuvalt lahkuda juba laupäeval.

Suurmasaanud noorukid viidi hiljem Bratholmenilt ära politseipaat.

Peeter Korpe võttis alles käesoleval suvel osa Valgeranna suvekodu tegevusest. (JA)

Ameeriklased Eestis: Miks tolliametnik uuris Newsweeki kaua ja tagurpidi?

SYDNEY (EPL) – Austraalia ajaleht "The Daily Telegraph" avalas pealkirja all "Kummaline lugu teekonnal N. Liitu" ameerika korrespondendipaari Jack ja Carol Baker'i muljeid Tallinna saabumisest ja nende tähelepanekuist, kuidas neile vastu saadetud Inturisti-giid neile informatsiooni hakkas andma "dialektiliselt". Muu hulgas pidi ta vastama ameeriklaste küsimusele, miks tollimees pikalt ja hoolikalt nende Newsweeki lehitseb ja ajakiri on selle juures tal ees tagurpidi?

Kirjutis on järgmine:

— Seal ta on, ütlesin, seistes laevalael, vaadeldes Tallinna sadamat, Nõukogude Liit.

— Maailma suurim riik maailalt, ütles Carol. Suurem kui USA ja Kanada kokku.

Umbes 500 reisijat oli teinud

neljatunnise laevasõidu Helsingist, Soome pealinnast, sellesse Nõukogude sadamasse Balti meres. Suurem osa reisijalt trügis maandumistrepil poole. Meie eelistasime oodata

ja vaadelda, silmapaistmatult

salvestada oma esimesi muljeid sellest salapärasest hiiglasest.

— Peaaegu 250 miljonit elaniku seal, ütles Varol.

— Sul on õigus, nõustusin ma.

Järg lk. 7

Dr. Virge Hint, Eesti Skautlike Noortemaleva juht, süüdamas Metsakodus sümbolset kutsetuli eesti noortele "maailmalaagri nurgakivile, kus Heino Pahtman aitab müüride viimast kivi.

Süüdati kutsetuli Metsakodus 1975 maailmalaagriks

Peaaegu kaks aastat enne järgmise eesti skautnoorte ülemaailmse kokkutuleku algust süüdati Metsakodus 28. juulil kutsetuli – tähisteks et 6. maailmalaagritele on nurgakivi pandud ning tegelikud ettevalmistustööd käiku läinud. Pidulikust talitusest võtsid osa üle poole saja maleva liikme ja noortesõbra.

Järgmise Maailmalaagri nurgakivi on üheks uueks ja omapäraseks kaunistuseks Metsakodu peavärava läheduses. Oma maa-alalt kogutud kividest müritud alusele on kinnitatud rauast taotud kutsetule ase, mille neli kaartiilba moodustavad sümbolise mõttesilla kohtumispunkti, mille tsentrumis paik sõprustulele. Vaatleja leiab säält muudki võrdlusi – kompassiroos, sepaalas, tuline liilia ... Nurgakivi on üks ühistööde saavutustest, mis sai teoks Metsakodus nädalajalise "Nurgakivi laagri" kestel.

Skautlike noorte malevajuhthdr, Virge Hint tänas kutsetuli süüdamas kõiki nurgakivillisi tööpänu eest laagris, millest saab palju kasu olema 1975 a. maailmalaagritele ja kogu noortetööle Metsakodus.

Päevakohase sõnavõtuga esines nurgakivi juures skm Sven Hanson, mainides sissejuhatusena järgmist:

"Inimese loomuses on üheks teguriks edasipüüe, tahe saavutada midagi uut ja suunata oma jõupanas kõrgemate sihtide saavutamiseks. Sama olukord valitseb ka ühes tegevassaorganisatsioon, kus liikmed tunnevad headmeelt õnnestunud üritustest ja kus nad uute raskemate ülesannete lahendamisel kokkusulavad loogivõimsaks tervikuks. Edasi peatus kõneleja skautlike suurkokkutulekute kui ühtekülulvust tõstvate ürituste juures, toonitades eriti paguluses aluse pandud maailmalaagrite traditsiooni osatähtsust.

Järg lk. 7

Protssess ajalehe vastu

TORONTO (EPL) – Nagu siin teatavaks saab, on Tartu College'i direktor seletanud, et kolledzhi juhatus on otsustanud alustada kohtulikkude menetlust ajalehe "Meie elu" vastu, kuna leitakse, et selles 19. juulil ilmunud artikkel "32-miljoniline üliõpilaselamute Watergate" sisaldab laimu Tartu College'i kohta. Tartu College'i ehitised teatavasti eestlased.

Kolmapäeval, 8. augustil 1973

Ajaleht annab välkese ülevaate
estist, mainides, et see on N.
liidu väiksemad vabariik, eest-
si kirjeldatavate biondide musi-
kaalsete inimestena, kelle keel
hõlmutab soome keelt. Korres-
pondent mainib, et Eesti nautis
ühikohset iseseisvuse perioodi,
ilma kaotas selle Teise maailma-
sõja ajal, mil ta Hiddeti N. Liidu-
ga. Ajakirjanik mainib, et Mosk-
va hiipi informatsiooni kohaselt
kalitseb Balti riikides kõige suu-
m vabadus N. Liidus. Noor rän-
n oli koos oma kaaslastega —
siste ja tüdrukutega — saabu-
di Tallinna Moskvast.

Paavsti saadiku raport Eesti kohta 400 a. eest

Roomas eestikeelsete taskuraamatute väljaandmisega tegeleva kirjastuse "Maarjamaa" toimetusele on ilmunud huvitav väike ajalooline ülevaade oludest Eestis 1580-ndate aastate paiku. Väga elavas stiilis on edasi antud kirjeldused katoliiku usu levimisest meie kodumaal, aga ka pagan liikse vereohvrilest pühade valmude peletamiseks, inimõigustest hundiõigustest ja isegi "Kuradi tembutustest pühaväljal". Kirjelduste autoriks on tolleaegne Rooma paavsti saadik, Mantovast pärit jesuit Antonio Possevinio.

Raamatuke sisaldab 59 lehekülge nimetatud katoliiku valimuliku Eesti osa puudutavast kirjast tema enda kodulinnas Mantova ertshertsoginna Eleonora, kes oli Austria keiser Ferdinandil tütar ja abielus Mantova valitsejaga. Possevinio kirja väljaanne on aastast 1585 ja see avaldati eestlasele katoliiku valimuliku teol. il. Vello Salo poolt a. 1950 Paavstliku Ida-Instituudi raamatukogus Roomas. Teatavasti on Salo suuri teenid Eestis tutvustamisel Itaalias ning "Maarjamaa" väljaannete toimetamisel. Esimese taskuraamatuna ilmus prantsuse 17. sajandi filosoofi ja kirjaniku Blaise Pascali väike "Mõtted" eesti filosoofi Fanny Silveri tõlkes.

Possevinio kirja väljavõtte on raamatukogus ära toodud nihaasti Itaaliakeelses algtekstis kui ka Vello Salo poolt tehtud eestikeelses tõlkes. Viimane jääb truuks originaali vanamoelisele lauseehitusele ja pisut keerukale stiilile. Siinjuures ei ole ka kaduma läinud ligi 400 aastat tagas Eestis elanud terava silmaga jesuudi kirjelduste piltlikkus ega mahlahus. Toile ajastu ajaloolise tagapühaga sissejuhatus eesti keeles on kirjutatud praeguse Taani Kuningliku Arhiivi osakonnajuhataja dr. phil. Vello Helk. Ta on just 16-nda sajandi ertseadid.

Nagu V. Helk oma eesõnas märgib, on Jesuudid ordu keskarihivis Roomas säilinud käsitöö, mis võimaldab jälgida saadik Possevinio esimest teekonda Tartusse, nimelt tema korrespondentsi protokollid koos kooptataga tema tähtsamatest kirjadest. Nimetatud kirja 8. augustist a. 1585 vürstilar Eleonora pidas Possevinio nähtavasti nii tähtsaks, et ta selle andis trükk, tiraazhiga 1 000 eks. On tõenäoline, et ta soovis populaarseerida oma misjonitööd, tutvustada meie maad ja rahvast laiemale publikule ja teha propagandat orduvendade ennastalgavale tööle. Kirjast ilmus ka kordustrükk Mantovas ja uus trükk Padova ning lisaks prantsusekeelsele väljaandele Pariisis ja Lyonsis ja saksa keelele referaat sellest Kölnis a. 1587.

Kuidas sattus siis kõrge katoliiku valimulik Eestisse? Vello Helk kirjutab:

— Pärast Vene-Liivi ordu üli kokuvarisemist oli meie kodumaa rida aastaid sõja tallermaaks. Lühikese kodusõjaperioodi võimaldas alles Poola-Vene vaherahu a. 1582. Selle sõlmimisel esindas vahendajana osa paavstlik saadik, Mantovast pärit jesuit Antonio Possevinio. Temal oli selja taga juba rida tõrjikkaid aastaid apostolaaditööd Põhja-Itaalias ja Lõuna-Prantsusmaal. Hiljem oli ta ordukindral sekretär Roomas, kust paavst Gregorius XIII talle andis mitmeid uusi vastustasurikkaid ülesandeid katoliiku usu kindlustamise asjus, mis viisid teda salajaselt missioonile Rootsi, Moskvasse Ivan Julma juurde ja kuningas Stefan Batory juurde Poolamaale.

Kui kogu Liivimaa, koos Lõuna-Eesti ja Tartuga, Poola valdusesse läks, külastas Possevinio ka Riia. Talle sai kohe sel-

geks, kui tähtis on Liivimaa Põhja-Euroopa tagasivõtmisel katoliiku usule. Ta pani suurt rõhku valimulikele seminaridele, kus hakati ette valmistama katoliiku valimulikke kohalike noorukite hulgas, kes said õpetuse ka tõlkidena. Tartus asutati selline seminar a. 1585, kusjuures õpilaste nimekirjas seis kaheksa noormeest Eesti alalt. Samal suvel peatus Possevinio ise Tartus, pidades läbirääkimisi kohalike võimukandjatega koolitegevuse asjus, milleks olid vajalikud rahasummad ja maanomandid. Kui ta augustis 1585 Tartust lahkus, oli tal kaasas sealne hollandlasest preestri Thomas Busaeuse poolt tõlgitud eestikeelne katekismus koos kirikulaude lisaga. Need trükkiti juula septembri Viinuses tiraažiga ligi tuhat eksemplari.

Juba novembris oli Possevinio Tartus tagasi reispäunas eestikeelsete katekismused ja poola kuninga kiri, millega see rajatavale koolile kinkis hulga adramaid linnalühikonnas.

— See kõik tõendab kujukalt, kui tähtsaks Possevinio pidas Maarjamaa viinamäge, et ta isegi trotsis põhjamaist stigist, et häid uudiseid isiklikult Emma-Jõe äärde viia, isab Helk oma sissejuhatuses. See teekond jäi aga ka Possevinio viimaseks kontaktiks meie kodumaaga. Oma viimased eluaastad veetis ta vilka sulemehena Itaalias.

Oma läbirääkimiste ja Vene-maa olude kohta kirjutas Possevinio pikemat samuti Viinuses trükitud raamatust "Moscovia", millel oli veelgi suurem levik kui tema nimetatud kirjal.

Eestlaste suhtumises katoliiku ususse kirjutab Possevinio oma kirjas ertshertsoginna, et "nad ei lakka Jumalat tänamast ja Poola kuningat taga kiltmast, sest tema saatis neile Katoliiku Preestrid". Täiesti üllatavana tundub kirjeldus mass-jumalateenistusest, kus 600–800 inimest ühekorraga põlvil laskuvad või põsti tõusevad suure hardumuse ja tõsidusega kui iganes võib soovida.

... selles Liivimaa osas, mis viimaste aastate jooksul Moskovi poolt Poola Kuningale tagasi anti, on üks provints, mille nimi on Estonia, kus suurem osa talupoegadest hakkas kokku voolama nii suurel arvul ja nõnda elama hardusega, et ei usu end nälvuda olevat siiramat hardust või selgemat tõelise Kristuse näitamist."

Possevinio isab, et need katoliiku preestrid, kes ei oska veel kohalikele eesti ja läti keeli, tarvitavad tõlke, kes on "nii innukad, et nad tõelisel inglametist peavad". Edasi mainib ta eestlaste soovist kõike pühitseda — nende kodusid ja toita neid:

— Nõnda peavad nad väga lugu õnnistusest, sest nad tunnevad sisetunnet Jumala sõna mõjuvõimu, millega Põhima Kolmainususe nimel pühitseb iga loodud asja ja vilja. Sellest tulebki, et nad toovad harilikult kirikusse õnnistada leiba, soola, piima, võid, igasugu seemneid, vaha, künnilaid ja mõnikord ka vaskõõruseid, mis nad sõrmes kannavad, et need õnnistataks ja piserdataks püha veega Preestrite poolt.

Possevinio räägib ka Kuradist ja muudest nõudustest, mainides Vastselina lossi ümbruses vene piiri ääres luusivaid hunte, kellest üks oli valge ja kes "lambaid ja muid loomi kõrvale jättes veel tänapäevalgi inimestele olevuste kallale kipuvad ning neid tapavad, eriti rasedaid naisi". Need hundid olevat 150 niisugust naist ära söönud, isab kirjakirjutaja. Nisamuti õgiti ära 200 inimest Vaahina kindluse ümbruses.

See kõik ollevat nõuduste läbi tehtud pärast Moskoviitide lahkumist, ütleb Itaalia jesuit. Ta mõnitas ka Luteri usu valimulike ning moskoviitide preestrid, kes pole saanud pahu vaime välja ajada. Katoliiku preestrite tulekuks olevat aga kuratlik võim suuresti nõrgenenud. Teatud paljades, kus nii hirmsasti kummistas, kadunud kõik nähtused niipea, kui need pühitsetud veega üle piserdati. Ennem olevat Kurat ennast isegi pühaväljal julgenud näidata, nagu moskoviitide poolt loovutatud Kirumpää lossi ümbruses. Seal oli vanakuri moskoviitide riides õlgadele tõstnud terve viljaga laetud vankri ja kõigi nähes keskpaeval vette heitnud.

Samuti kõneleb ta Otepää kümneme miili kaugusel asunud soistest järvest, mis oli sedavõrd Kuradi võimuses, et kurjade valmude lepituseks igal aastal tuli ohverdada veristatud väike-laps, et ei tekiks marusid, mürmistamist, väike ja muid kahjusid. Ka Kuradi kunsti läbi äraeetud meestest ja märatsevatel naistest, keda pühitsetud vee läbi terveks tehti, kõneleb tähelepanelik paavsti saadik.

Kirjas ertshertsoginna Eleonorele mainib Possevinio veel Leedu, Rootsi, Göta ja Soome ning Transsilvania (praeguse Rumeenia) poliitilisi ja usulisi siseasju, kusjuures Leedu kohta ta ütleb, et seal on veel palju neid, kes "elavad pagana kombel ja peavad suures aus ning kummardavad madusid, metsi ja muid taolisi asju".

Raamatuke on tõlkinud V. Salo poolt varustatud kohal, isikunime ja katoliiku usutermine sõnaseletustega ja mitme huvitava joonisega, nende hulgas ka Antonio Possevinio portree. Ära toodud on ka raamatu originaali tiitelileht a. 1588, mis on ainult 7 korda 9,5 sm suurune, niisiti nagu tavalline tänapäeva foto. Tuleb loota, et "Maarjamaa" oma sarjas edaspidi veel põnevaid trükkid ajaloo hämarusest meile lugemiseks ja järele mõtlemiseks välja toob.

KARIN SAARSEN

Skanseni-elevantide Gobi ja Noiga teeb banaane jagades tutvust populaarne meeleolulauja Thore Skogman. Gobi on 15-aastane ja pärineb Indiast Assamist, Noiga on 9-aastane ja on pärit Siiamist. Skogmanil on TV-programm Skanseni vabaühendusteadlilt ja 30. augustil on ta riigi numbriloterii loosimisel peategelane — õnnetelevantide abiga.

Saksa promillireform: Taksojuhid õnnelikud — kõrtsmikud pahased

Lääne-Saksamaal viidi läbi liiklusreform, mille kohaselt alandati mootorsõidukite promillilepiiri seniselt 1,3-lt 0,8-le. Uus seadus kehtestus 28. juulil ja juba esimesel ööl konfiskeeriti politsei 400 sõidukit. Nimelt teostati üleriigiline proviikontroll.

Ent liikluspolitseid ei taha vähemalt alguses olla liiga ranged, mistõttu paljudes kohtades lastakse autojuhtidel "harjuda" uute määrustega.

Loomulikult pole saksa automaanikud eriti õnnelikud, kuna nad on enam-vähem harjunud võtta paar vägevast kannu õlut ja mõned napsid ilma et nad seeläbi seadust rikuksid.

Samuti on reformi vastu õlletöösturid, napsitehaste omanikud ja muidugi kõrtsmikud. Eriti suurt juubelit pole kuuldka ka veini- ja õllepõlvikondadest.

Igal juhul on Lääne-Saksa mootorsõidukite organisatsioon ADAC arvestanud välja kulplaju üks normaalne 70-kilone Fritz võib juua, ilma et ta seadust rikuks.

Et saavutada 0,8 promilli tohis ta juua viis klaasi kangemat sorti õlut 20 cl või kuus napsi 2 cl või poolteist veerandlitrit klaasi veini või neli klaasi vahuvini. Seega ei tähenda reform seda, et saksa autojuhid peaksid ilmingimata muutuma teiskarsklasteks.

Mis siis juhtub, kui alkoholisaldavus veres on üle lubatud piiri? Kui see on 0,8–2,0 promilli, määratakse kõigepealt 500 DM suurine rahatrahv ja konfiskeeritakse sõiduluba üheks kuuks. See on esimese vaelejalamise puhul.

Teine kinnikkukkumine maksab juba 1000 DM ja kolme kuulise sõiduluba kaotuse ning kolmas 1500 marka trahvi ja samuti kolm kuud ilma loata olekut.

Isik, kellega on veres üle 1,29 promilli läheb kohtusse ja riskeerib tublisti rangemat karistust, ka vanglat.

Saksa bierstubele omanikud on uue seaduse puhul niivõrd rahul, et paljud pakuvad oma klientidele tasuta kannu õlut või tubli napsi, kui nad jätaavad autovõtmekõrtsmikku hoole ja sõidavõtmekõrtsmikku, bussiga või trammi.

Tegelikult on õnnelikud vaid taksojuhid, kes õhtu- ja ööundidel teevad head raha.

Saksa liikluseksperdid märgivad, et liikluseõnnetused nõuavad aastaks keskmiselt 20 000 surmaohvrit, kusjuures kergemad või raskemad vigastusi saab pool miljonit. Ollakse väga hästi teadlikud, et suurema osa õnnetustest tekitab liigne alkohoolitarvitamine enne rooli taha istumist.

Arvestatakse, et promillipiiri alandamine mõjub positiivselt vähemalt alguses. Politsei aga arvab, et pärast esimese shoki mõõdmist juuakse varsti sama palju kui enne.

Et saksa autojuhid uuest seadusest kinni peaksid tuleks edaspidi korraldada üheda kontrolli. Seega umbes nii, nagu seda tehakse Rootsis. (JA).

EESTI MAJA
WALLING. 34-1

Oli see müüri-bluff?

BERLIIN (EPL) — Lääne ajakirjandus registreeris üllatust kirja rahuldusega, et pärast arvutid põgenike suruakustlismisi nüüd nuhtus "pöördeline ime" — põgenemiskatsel Ulbrichti-müüri Berliinis idasaksa piirivalve poolt tabatud 18-aastane transport-tööline Klaus Gomert toimetati idasaksa võimude poolt paar päeva hiljem müüriava juurde ja anti üle lääneberliini võimudele.

Läänes jutustas nooruk ajakirjanikele põneva loo, kuidas idasaksa politsei teda on tulistanud ja taga ajanud. Lääneaktsiaesed aga küsivad, kas Gomert kogu lugu ei ole ida lavastus, et varjata ülesantud põgenemispäeval müüri tolmunud põgeniku mahakismist. Et asjale usustavust anda, näidati idasaksa TV-s Gomertit kui "piiririkkuja". Teda on igal juhul, et ta on korduvate varguste eest mitu korda idasaksa vanglastes istunud. Kas kogu asi ei ole propagandabluff, küsivad Lääne-Berliinis, kus nüüd noor retsidivist tahab alustada "uut elu". Tal ei ole seal sugula-

AH-saated

Ameerika Hääle eestikeelset saated antakse edasi igal pealelõunal kella 16–17 rootsi aja järele ühe tunni kestvuses. Leinealad on järgmised: 13 m (21740 kilohertsit), 19 m (15270 ja 25235 kilohertsit), 25 m (11960 kilohertsit) ja 31 m (9680 kilohertsit).

● Pressi-tsitaate

'GENERATSIOONIDE KONFLIKT'

Kanadas Seedriuril toimunud pidustusel esines 28-aastane Hamiltoni eesti seltsi esimees Jaan Pallo kõnega, milles ta teravalt kritiseeris vanema generatsiooni holakut, keda ta süüdistas noorte ühiskondliku rakendamise takistamises, endassekapeldumises, kanadaveneulikkuses ja kontaktipuuduses noortega üldse. Toronto mõlemad ajalehed kommenteerivad:

Vaba Eestlane:

Kui kõneleja oma sõnavõtus eriti alla kriipsutas, et vanem generatsioon ei hindanud noorte võimeid ning ei ole taolised noorema generatsiooni sidumist eesti ühiskonnaga, siis on see väide kahtlemata väga drastiline ja ühekülgiselt esile tõstetud. See nähe võib mõne üksiku organisatsiooni ja institutsiooni juures esineda, kuid üldiselt tehakse meil suuremaid pingutusi noorema generatsiooni kaasa tõmbamiseks ja neile vastutavate positsioonide andmiseks.

Kurb lugu seltsab ainult selles, et neli noori, kes tahavad eesti ühiskonnas aktiivselt tegutseda, on aga eestlusele pühendatud, on väga vähe. Selle näelutas Seedriuril J. Pallo kõnest kommenteerides eriti kinni Toronto Eesti Seltsi esimees Helvi Kõva, kes nentis, et ta on juba aastaid üritanud seltsi ülemadest noorema generatsiooni liikmetele, kuid ta pole lihtsalt leidnud selliseid noori, kes tahaksid kanda seda seltsikondliku töökoormat.

Jaan Palloil võib mõnes suhtes õigus olla, kuna kõik ei ole noorema generatsiooni vaatevinklist ideaalne meie vanema generatsiooni hindamisel. Tundub siiski, et kõneleja vaatas olukorda ning nooremate ja vanemate vahelkorda liigselt läbi musta prilli ning suunas oma kriitika nooleid vanema generatsiooni vastu, jättes noorema generatsiooni arvustuselekiidest puutumata.

Meie Elu:

Ootame sihtpeale suure huvi ja põnevusega esimese eesti noorte kongressi kokkutulekut Kanadas, mis toimub eeloleval sügisel. Mida arvavad noored eesti ühiskondliku elu ja struktuuri praegusest olukorrast, millises suunas areneb järgmise generatsiooni eestlus, mida saab noore generatsiooni teha eestluse alalhoidmiseks. Need on kongressi teemad ja seega peaks kongress andma noorte arvamusel ja seisukohti neis küsimustes.

Kuid just nagu sissejuhatuseks eelolevale kongressile kuulsime Seedriuri suveharja pidustustelt noorema generatsiooni esindaja Jaan Pallopi sõnavõttu, kus käsitati noorte ja vanade vahelist "lõhet" ja nende põhjust eestlaskonnas. Vanemat generatsiooni olin selles nimetatud "sõjakaks" generatsiooniks ja uut generatsiooni ehk rahugeneratsiooniks. Sellest analüüsis paistis silma, et vanem generatsioon on tulnud ebasabiiselt olukorrist ja on toonud kaasa oma kibestuse ning sallimatuse kõige võõra vastu...

Tundub, et Pallo elab valekonseptsioonis. Just selles, milles ta vanadele etteheited teeb. Need etteheited lähevad oletada, et J. Pallo tunneb võrdlemise vähe meie aktiivseid aunu ja teiseks, et ta ise elab alles ajase immigrandi mentaliteedis, igavesti tänuil ja üha ootab ja poliitiliselt passiivne. Veerandsaja aastat järele on varem generatsioon sellest ammu üle saanud...

Kuid tagasi tulles generatsioonide vahe juurde paistab, et kõneleja pooldab seda vahet nähtud liigse ülepingutusega. Eriti kui endale meenutada Ülemaailmsel Eesti Päevi Torontos, kus tuhandet noort olid koos vanadega, kes üheskoos läbi viisid eestlaste suurima pagulusürituse ilma igasuguse lõheta. Noorte ja vanade vahel oli ja on alati teatud vahe ja seda tuleb ainult loomulikkuse pidades. Kuid see ei ole lõhe, mis neil koos töötada või isegi koos pidutseda ei võimalda.

Saatuslik kastivahe

NEW DEHLI — Indias on ikka veel kehtiv n.n. kastide süsteem. Nagu "The Hindustan Times" teatas, langeb bussitais rahvast "kastisüsteemi" ohvrile.

Alvari küllakese juures, mis asub sada miili New Delhist, satub buss kiitsal maanteel üle kalaste tõusnud jõevõgude kätte. Karim Khan, väikese teedärse käru omanik, millelt ta reisi jaoks võttis 88-le reisijale appt. Ta kinnitas tugeva kõige kõrgendikul asuva veeauto kõlge ning enese elu ohtu panmes viis ta kõleotsa bussini, mille kaudu reisijad oleksid võinud kindlale maale ronida. Reisijad küsisid aga kahte kõrgemasse erikasti ning neil oli võimalus kasutada pääsemiseks sama kōit. Veel tõusis kiiresti ning viis endaga kaasa bussitāle rahvast, kusjuures 78 reisijat hukkusid.

Välisreisijad!

Kõik pole kuld mis hiilgab. Kõik ostud välismaal pole otstarbekohased. Ka mitte lubatud!

Loe lähemalt meie voldikut, mis saadaval tollikontrollides, reisibüroodes ja teatud pangakontorites.

KONSUMENT VERKET

Eestlase "kaluri-farm" meelitas kalasportlasi

LAKEWOOD (VES) — "Molders Fishermens Haven" (Mõlder kalurite sadam) seisab Lakewoodi naabruses asuva linna Englishtowni lähisel meenteel teeviidana. Tegemist on eestlase Ewald Mõderi aluladeas kalastamisfarmiga, mis kutsus spordikalastajaid külla.

"Molders Fishermens Haven" omanik Ewald Mõder on endine meremees. I mehaanikuna, peamehaanikuna, on ta sõitnud paljudel maailmameredel, kuni lõplikult tündis ja hakkas maameheks. Ta vanemad tulevad Saaremaalt, isa Upa külast, ema Sõrvest. Ka isa oli sama kutsega merekooli lõpetanud ning elas Ewald Mõderi sündimuse ajal Riias. Ewald on Saaremaal elanud siiski ühe aasta ja seal selle aasta kooliski käinud.

ASUTATAKSE KANA-FARM

Jäänud siitamaameheks oli endise meredetsõitja kindel soov, saada oma jalale, oma peremeheks. Sellest tulgi asumine praegusse elukohta, kus sisse seati esimese hooga hanedefarm. Neli peeti mõned aastad mõnesajalises arvus, mis aga ei tõotanud suurt tasuvust ja töö kaasa peatse ülemineku kanafarmeriks. Sellega saadi alla juba "tugevad jalad". Ehitati välja moodas kanal hooned siistutusega, mis oli tehnikat viimane sõna ja peeti neis viimati 29.000 kana.

Kõik arenes hästi vahepealsete viperustele vaatamata, milledest alati üle saadi. Asjatundmine ja kogemused kasvasid hoolega juures olles kiiresti. Lisaks tunneb peremees ise hästi masinad, nende remonte ja kõike vajalikku, omab farmis hea siistutusega töökoja, mis kõik soodustasid edasijõudmist. Igal hea asjal on aga ka omad vead, arvat peremees mõlilkult. Kõigepealt oli farmis vaja lisatööjõudu, mille saamine hea tööta ja osas pole sugugi lihtne. Teiseks, kanafarmeri elu on väga kinnine. Sa pead seal alati ise juures olema. Päevaks ka ei või pererahvas mureta lahkuda. Ja nii siis meie kahekesi lõpuks tündimesse kanadest päris lõplikult ja kaks aastat tagasi likvideerisimegi oma 29.000-pealise kanala, jutustab E. Mõder.

— Ega see likvideatsioon polnud mõeldud niisugusena, et tuleb tööjõulistele inimestena minna oma "pensionile". Vahepeal, kanalaga tgevsit arendades tulilin mõttele kalameeste kalapüügfarmi asutamiseks. Oma varem ostetud farmi krundi suurendasin juurdeostuga aastat 7-8 tagasi 140.000 ruutmeetri suuruseks. Olin sellel juba kanala ajal kaevanud veevaru saamiseks tiigi, sest mitmel kuival suvel olime kogu ümbruskonnaga veehädas. Et kanafarm ei tohi kunagi jääda veeta, vedasin seda päris kauget.

Sellesse tiiki vaigus veit ka farmist läbijooksvat ojust. Kui oli tiik, tõi sellesse ka kalu. Need aga surid seal. Järjenuid veeanalüüsid selgitasid, et oja vesi on soohappeline ja kaladele kõlbmatu. Seda teada oli olnu, kuna kalameeste farmi loomise mõte ikka enam huvitas ja pärast kanafarmi elu hoopis kergemat olemist töötas.

E. Mõder Virumaalt pärineva abikaasaga, kes neiuina kandis ka perekonnanime Mõder, ja nende truu majavalvuriga kodulähedasema järve kaldal.

VES foto

KALAMEESTE FARMILE PANNAKSE ALUS

Pikkamööda hakati kaevama järve, alul ühte, siis teist ja lõpuks kolmandat. Töö tehti omaenda buldooseri ja Mõderi enda poolt. Nüüd on "Molders' Fishermens Havenil" kolm järve kogusummas ca 40.000 ruutmeetri pindalaga, nelst kolmas suurem üksi üle 20.000 ruutmeetri. Kahe sügavus on 4,5 kuni 5 meetrit, kolmandal, kõige suuremal kuni 8,4 meetrit. Suure järve keskel on ka saar. Ühel järvel on paat, nagu ehtsal järvel kunagi. Kui-ki loodud kunstlikult, on kõik kolm järve korraldatud nii, et nad näevad täiesti looduslikena. Praegu on need kalu täis, sõna tõsisel mõttes. Pruukis perenais vald korras minna paadil la juurde ja poetada vette toldu- raasukest, mil vesi hakkas kihama kuukaladest (inglise keeles suttich) ja buelgiltidest, mille eesti keelset nimetust ei oska anda.

On loomulik, et kõikides järvedes kalu tuleb sööta, sest neid on järvedes tonniide viisi ja loomulik järvede toit ei ole nii suurele arvule küllaldane. Veel olulisem on aga kahes suuremas järves elunevatele forellidele külm vesi. Forell, milliseid järves nelja liiki, ei ela soojas vees, ammugi ei võta ta siis õnge. Mõlemad faktid pole aga kalameestefarmi huvides.

Külma vee saab Mõder nüüd puurkaevust, mille ta lasi ehitada 84 meetri sügavusse, põhjaveeni, puhta ja jääkülmani. Seda vett pumpab suur masin 600-päevad 446 liitrit minutis ja juhib siis 15 m torustikuga suurde järve. enne segumist järveveega paiskab pump vee kõrgele õhku, et vesi juurde võtaks hapnikku, lisaks normaalsele, kuna rohke kaladehuik järves tarvitab normaalsest palju enam hapnikku. Seepärast ongi järvedes veealused pumpsid, milledest mõned töötavad, teised ootavad vajadusel tööle- kendamist.

Suure järve läheduses kalutab meie seal olles päris rahulikult hallikas-pruun värvilise kanada hanede kaks perekonda, isa-ema pea samasuure poega-

dega. Taimetoitlastena on nad parajasti järvedekallastel "helinateol". Need linnud, inimestega harjunud, on siin haruldased julged. Isegi nii julged, et tulevad ühisele einale kodulekanadega, kelledega nad näivad päris hästi sobivat. Nad elavad seal vabalt. Lendavad vahel ära, aga tulevad jälle tagasi. Sügisel asuvad Florida reistele, kevadel on neist mõni paar jälle pesa tegemas, tavaliselt järve keskel saarel.

Tavaliselt näeb järvedes küllalt kodumenuina metspart. Mõderi järvedes neid pole. Seepärast et part on suur kaldamullas ürgitseja ja kahjustab sellega kunstlikke järvede kaldaid, millised saadud tammitamisega. On kallast lagunemas, lõhub seda lainetus ka veel ja pea ongi pahanud käes.

Suurest järvest "korjab" eripump pealispinnale kogunenud soojema vee ja juhib selle teise järve. Kõik on täpselt kalkuleeritud ja käib nii, nagu korraldus reeglid nõuavad. Järvedel on kalastajate jaoks pinke ja häid istumiskohti.

LIIGI 60 KALAMEEST PÄEVA

Kalastamisloa annab pääse, mis maksab 4 dollarit. Sellega saad püüda hommiku kella 7 õhtuse pimedani. See lubab ka kindla normi kala võtta. Kui võtab enam, tulevad need farmilt ära osta või vigastamult vette tagasi lasta.

Kuigi kalasportlased on omanoodi rahvas ja enamikus korralik rahvas, juhtub, et leidub siiski mõni, kes ei raatsi enam saadud kala eest maksta nagu ette näeb kord, ei raatsi ka neid vette tagasi lasta... ja muutub sellega väikeseks vargapaiksiks. See ei õnnestu — ja hiljem on piinlikust palju.

E. Mõder märgib, et ta pole huvitatud ülenormi püütud kalade müügist, kuna need tulevad ja asendada ja kiiresti, kui tahad senist farmi head kuulust ja järvede kaladerikkust säilitada. Uued kalad maksavad aga head raha.

Mõderi farm on nüüd niikauge, et 5-6 tiigis kasvatatakse ise vääriskalu, peremees abikaasaga püüdvad need oma noodaga välja ja toimetavad järvedesse. Tiikides — on kalapüügiplati omajal püüdmine keelatud ja seda ka ei juhtu. Kuid forelle ise kasvatada ei saa ja need tulevad kohale vedada juba erikasvandustist. Mõder ostab need mitte alla 25 m pikkustena ja küllalt kallilt. Kohaletomtamiseks on tal erisead õhupumpadega vees, millega teel võid olla mitu päeva, kalade elu ja tervist ohustamata.

Kalapüügihuvilisi on isegi väga palju. Mõderi järvedel on neid olnud üle päevaga kuni 60. On päevi, kus neid on vähe, on aga enam neid, mil liigagi arvukalt.

Kalapüügi farm on avatud aastas 8 kuud. 1. detsembrist 1. aprillini on farm suletud korroskrastustöödeks, kalavarude korraldamiseks ja talveks.

Külastage
EESTI MAJA
WALLING. 34-I

Saksa õunafarmer KGB-nuhk Petseri aarde otsimisel

BONN (EPL). – Seoses Petseri kloostris aarde väljandamisega venelastele, avaldas ajakiri Der Spiegel (nr. 23, 1973) lähema ülevaate nende varade Saksa-maale saabumisest ja kuidas venelased need avastasid. Selgub, et viimaseid on "oma kulu ja kirjadega" abistanud üks saksa õunafarmer, kes sõjas oli veltveebli aukraadis.

Selgub, et kevadel 1944, kui Nõukogude Liidu väed lähenevad Lõuna-Eestile, evakueeriti Petseri kloostrist kõik väärtuslikemad kunstivarad. See toimus kloostrilema palvel. Evakueerimise teostas üks Saksa SS erüksus. Esialgu transportiditi evakueeritavad kunstivarad veoautodel Riiga ja sealt siis laevaga Kleil. Evakueeritavate varade hulka kuulusid kullast krutsifiksid, hobekarikad, vanad ajaloolised preestrite rüüd ja mütsid (kõik kultikandis), ikoonid ja ajaloolised Püübid, kokku 600 üksikeset.

Sõja lõpul sattusid need kunstivarad USA militaarvõimude kätte. Nende poolt paigutati siis ka Petseri kloostris varad kui "peremeheta kunstivarad" (Collecting Point) Wiesbaden Hesse Maamuseumi (Landesmuseum). Aastal 1966 andis Lääne-Saksamaal töötav USA militaar-amet Petseri kloostris kunstivarad Saksa Liiduvabariigi välisministeeriumile, kelle korraldusel kõik need esemed paigutati Recklinghauseni ikoonide muuseumi. Seal asetati need aarded ühte eriti selleks klimatiseeritud ruumi, mis võimaldas tekstiil-esemetele ka kaitse koide vastu.

Kommunistlikus propagandas kõneldakse Petseri kloostris kunstivarade evakueerimisest kui nende varade röövimisest. Nende tagasiandmise eest võitles Lääne-Saksa õunatalunik Georg Stein, kes Hitleri armee teenis veeblina. Ta jättis ja otsis üle 20 aasta Lääne-Saksamaal asuvalid võõraid (sõja ajal sinna evakueeritud) kunstivarasid. Petseri kloostris kunstivarade pärast käis ka kolm korda Nõukogude Liidus, viibis korra ka Petseri kloostris ning külastas Moskvas vene-õigeusu kiriku patriarhi Pimenit. Samuti viibis ta korra Kreekas Athose kloostris, kus ta kohtas ka Petseri kloostrist pärinevaid pöge-

nikke-munki. Neid olevat seal veel nel.

Petseri kloostris kunstivarade väljaandmise Nõukogude Liidule teostas Saksa Liiduvabariigi välisministeerium Breschnevi külastäigu ajal. Nõudjana lasti esineda mitte Breschnevit või Gromykol, vaid selle nõude esitas "väga pehmes vormis" (in sehr sanfter Form) Saksa välisametile Nõukogude Liidu saadik Bonnis Falin. Kohe – pärast selle nõude esitamist – transportiditi Petseri kloostris kunstivarad Recklinghauseni Bremeni sadamasse ja sealt laevaga Leningradi, kus tolmuvat siis nende üleandmine Saksa Liiduvabariigi peakonsul Alfred Blumenfeldi poolt Petseri kloostris esindajale.

Saksa õunatalunik Georg Stein otsis Friedrich Wilhelm I poolt tsaar Peeter Suurele kingitud merevalgust tuba, mille sakslased sõja ajal transportisid Venemaalt Saksamaale, kuuldavasti Königsbergi. See merevalgust tuba jäi saksa õunatalunikul leidmata, kuid selle otsimisel ta sattus Petseri kloostris kunstivaradele, millede avastamisest ta informeeris siis ka Nõukogude Liitu. Kõike seda tegi ta amatöör-otsijana omal kulul. Nii arvatakse ajakirjas "der Spiegel", kuid ei ole võimatu, et ta tegutses ka Moskva KGB ülesandel.

**METSAKODU
ÜHISKOND**

POSTIARVE 694771 FALKÖPING

**VABAÕHUPIIRKOND EESTI
SKAUTLIKELE NOORTELE**

Kungla jõudis koju

Kungla rühma neid laulmas Stockholmis-esinemisel (EPL-foto-TARMO SEPP)

TORONTO (EPL) 7 "Kungla" rahvatantsijate reis Euroopasse lõppes enamiku tantsijate koju-saabusel, kuna teine osa jäid Euroopasse, et reisida ringi ja külastada tuttavaid.

"Kungla" teatavasti sõitis Met-sakodut Göteborgi, sealt Kopenhaageni ja siis Münsterisse Sak-samaa-eestlaste suvepäevale, kus esineti ja kus neid toredasti vastu võeti. Edasi käidi Bonnis bussiga, sõideti laevaga Rheinil külastustega Heidelbergi ja Lux-emburgi. Tagasisõit läks Pariisi

kaudu, kus toimus ka esinemine umbes sajale Prantsusmaa eest-lasele ning nende külalisele. Noo-red olid reisiiga üllalt rahul. Grupi juht ja "hing" Toomas Netsala rõhutab intervjuus Vaba Eestlasele, et reis läks paremini kui ta liganes julgus loota. "Meid võeti hästi vastu, meisse suhtuti sõbralikult ja mis kõige olulisem – andsime oma esinemistega Euroopas mitmes riigis toimu-nud eestlaste pidustustel kokku-tulnuile rahvuslikku süsti". Met-sala ütles üksikute maade kohta

"Tundub, et eestlaste koostöös Saksamaal ja Hollandis jääb va-naks, kuna Rootsis oli märgata

elavat tegevust noorema gene-ratsiooni hulgas. Göteborgis näi-taks on loodud noorte laulurühm

"Hämarik", kes oli ka mele va-stuvõtu ja esinemise korralda-jaks Göteborgis. Andsime nalle edasi ka kutse Kanadas esinemi-seks kuid praegu ei ole veel kindel, millal sellest sõidust välja tuleb".

"Ärge mind enam võtke"

BUENOS AIRES – "Ärge võt-ke mind, mind on juba kord röövi-tud!" hüdis 64-aastane Norman Lee, kui viis relvastatud ja ma-skidega meest teda kohvikulaua tagant ära tahtsid vilt.

Norman Lee on üks Coca Cola haruvabriku direktoreid Buenos Aireses. Röövlid ei teinud Lee ju-tust välja ja üritasid ta omaenese autosse. Kui Lee seal nalle sele-tas, et ta vabanes just äsja ühest teise jõugu käest kõrge lunaraha vastu ning et temal isiklikult ega ka ta firma ei ole enam raha uue lunamaksu jaoks, lasksid röövlid ta lahti umbes 50 miljoni väljaspool-linnapile. Kõik raha, mis Leel kaasa oli, võtsid nad ära, samuti sai Leest nüüd jalamees, kuna röövlid jätkasid oma teekonda tema autos.

"Free Europe" jätkab saateid

WASHINGTON (VES) – "Li-berty" ja "Free Europe" raadio-saatejad, millesaadavad uudis-seid raudeesriide tah, püüesid eluga J. William Fulbrighti käest, kes mõjuvõimsa senaatori-na on Senatits välissuhte komitee esimeheks, milliseit komiteelt oli vaja nõusolekut ja toetust mää-ra raadiosaatja kulutuste katmi-seks. Komitee kinnitas krediidid mõlemale, kusjuures kärbitud summa, 39,5 miljonit dollarit, suurendati 50 miljoni dollarile. Suureks plussiks on see, et otsus langetati kahe aasta osas.

Komitee kiitis heaks ka presi-dent Nixonil kava eriorgani loomi-seks, milline juhiks mõlema raadiosaatja tööd.

Raadiosaatja "Liberty" saates on määratud N. Vene pilresee vähemusrühvetele

nende keeltes. Saateis antakse ülevaade elust Läänes, tuuakse teateid huvitavaist faktidest ja olukordadest ning antakse ka informatsiooni N. Venest endast, kuna Vene n.n. ajakirjandus sa-geli ja enamal juhtudel neist val-kib.

"Free Europe" raadiosaatja varustab uudistega Ida-Euroopa maid väljaspool Venemaad, mil-lised kommunistliku diktatuuri haardes ega saa informatsiooni Läänes tõelikult sündivast. Nen-de saated lähevad eestrisse üle raudeesriide poola, rumeenia, bulagaia, tšehhoslovakkia, ungari, ssksa, albaania j.t. keel-tes.

Raadiosaatja "Liberty" ei anna millegipärast saateid Vene okupantide haardes olevate Balti vabariikide keeltes.

**REKLAAMIMAKS
TASULISELT
TEKSTILT
TELEFONIRAAMATUS**

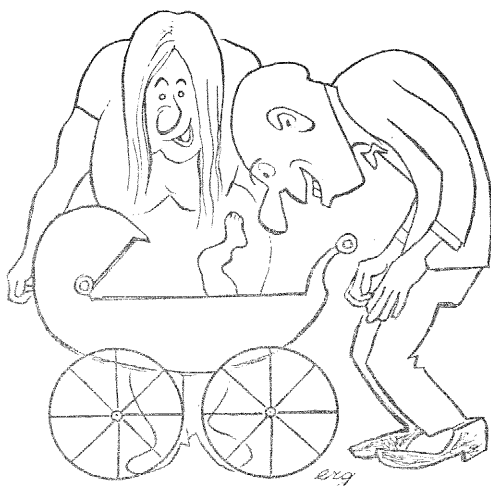
Kungl. Majat poolt kehtestatud maks kuulutustelt ja reklaamilt kehtib ka tasulise teksti kohta telefoniraamatus.

See tähendab seda, et me kahjuks peame töötma hindu ekstra tekstilt abonentide nimistus ja kõigelt tekstilt elukutsete registris 10 protsen-diga.

Muudatus kohtib alates 1974 a. tele-foniraamatus.

TELEVERKET

... ja tead, tema esimesed sõnad, kui rääkima hakkas, olid "Watergate-affär, Watergate affär, Watergate-affär!"

Toimetab eestlaste saadet Vancouveris

Stockholmis viibib kallas Toivo Laanemäe Vancouverist, kaubandusteadlane, kes töötab Kanada Statistika Keskbüroo lääneosakonnas konsultandina, ent samal ajal on juba pikemat aega toimetanud ka eesti saateid kohalikus raadiojaamas.

Laanemäe on lõpetanud Vancouveri ülikooli ja oli pikemat aega selle järele ühe metsandusfirma turu-uurimise osakonna juhtajaks, mispärast ta ka sattus konsultandiks statistika keskburuaasse just metsasektoris.

Reisil on temaga kaasas abikaasa Erna, n-na Vaitmaa, kes on sotsiaaltöö magister ja töötab Kanada lastekaitse ühingu juures.

Eesti raadiosaatest jutustab hr. Laanemäe Eesti Päevalehele, et see toimub 1 tunni jooksul kord nädalas. Raadiojaam CJVB ülesandeks on just võrkeelseid saateid levitada ja neid antakse kokku 23 keeles. Eriti palju on hiljakeelseid saateid, sest Vancouveri piirkonna "rahvastest" on suuri-mad sakslased, hollased ja itaallased. Kuna hollased on ärimehed, siis ostavad nad raadios ka hiljakeelseid reklaami oma ravuskaalaste jaoks. Muide on kõik teised keeled oma saated seadnud kommertsiaalsele alusele, ainult eestlased finantseerivad seda vabatahtlike toetusega, sest see on nagu teatud "staatussümbol" nendele. Raadiojaamale tuleb igas kuus maksta saatevõimaluse eest 70 dollarit ja senini ei ole raskusi olnud selle raha kokusaamiseks juba ette. Moned eestlased on teinud suuremaid donatsioone raadiosaate käigus hoidmiseks.

Raskem on olukord töötajatega, jutustab hr. Laanemäe. Neid, kes valmistavad saateid ja teevad kaastööd. Kuulajaskonna poolel ei ole kunagi aga olnud huvipudust. Nii on saated käinud juba juurikuni aiate mõnundud aastal ja jätkuvad ka nüüd, mil Toivo Laanemäe toimetustööst tagasi tõmbub. Toimetustööst on lubanud tulla tuntud laulja ja ehitustöötaja Rudolf Ollum, kellele siis abi annab Toivo Laanemäe poeg Mart, kes on vanematega koos reisil. Tema on senini saadet alguses 3-5 minuti pikkuselt kanada kuulajaskonnale inglise keeles tutvustanud Eestit ja Eesti probleemi. Selle osa nimeks on "Kas tunnete Eestit?"

Saatevõimalust kasutavad ka uulsised ringkonnad - vahetaval hädalad poolt saatest Paul Lepik oma "Kodukirikuga". On andud ka eesti muusikait jne.

Mis puutub Vancouveri-eestlaste ühendustesse, siis on need asendi tõttu Väike ookeani kaldal loomulikumalt USA eestlaste vastavate keskustega nagu seda on Portland, Los Angeles ja San Francisco. Toronto on ju palju kaugemal. Juulis toimusid muide läänerranniku Eesti Päevad Portlandis.

Vancouveri Eesti Seltsi esimeheks on Karl Pae, kel on õnnestunud seltsi tegevusse tuua palju noori. Eestlasi on piirkonnas tuhande ümber selliseid, kes koos käivad.

Muide on hindamisi eesti päritoluga inimesi Vancouveri ümbruses ja linnas 2000 ümber.

TOIVO LAANEMÄE

Francisco. Toronto on ju palju kaugemal. Juulis toimusid muide läänerranniku Eesti Päevad Portlandis.

Vancouveri Eesti Seltsi esimeheks on Karl Pae, kel on õnnestunud seltsi tegevusse tuua palju noori. Eestlasi on piirkonnas tuhande ümber selliseid, kes koos käivad.

Muide on hindamisi eesti päritoluga inimesi Vancouveri ümbruses ja linnas 2000 ümber.

Kokkupõrge USA-maanteel

NEW YORK (VES) - Raskest autoõnnetusest, kus auto täielikult purunes, pääsesid ainult kergemate vigastustega New Jersey elunev abielupaar Saaret ja Wilmingtonis elunev abielupaar Rink. Nad olid teel Portlandist Kanada linna Victoriasse, kui autostradal neile otsa sõitis vastutulev auto, mille suure kilruuse juures oli libisenud kurvil valale tee poolele.

Masinat juhtiv matemaatik Karl Saaret suutis ära hoida frontaalkokkupõrke ja vastutulev auto sõitis sisse vasakult küljelt. Saareti päästis tema Volvo kaitseserihm, kuna kõrval istunud Evald Rink, kes rihma ei kasutanud, lendas peaga aknasse. Tõsiselt põrutada said ka tagaistmel istunud abikaasad. Seltskond toimetati haiglasse, kus selgus, et nad nagu imekombel olid pääsenud luumurretest ja raskematest vigastustest. Pealesõitnud nooruk, kes oli laenuand isä auto, pääses samuti terve nahaga.

USA ostab ära Euroopa bensiini Hinnatõus Rootsisis

Bensiinihinnad tõusevad juba lähemal ajal veel umbes 3 ööri liitrit. Tagajärgjaks on olukord rahvusvahelisel õlaturul, mida lihtsalt iseloomustab üldine pausus. Bensiinipudust Euroopa osas on põhjustanud ka USA, kes on üles ostnud suuri kvantiteete, mida normaalselt oleks kasutatud Euroopas.

Lisanduvad muidugi ka transpordikulud, mis tänapäeval on kiire tempos tõusnud. Lõpptulemuseks on see, et bensiinihinnad Euroopa kontinendil on üheksa aasta jooksul tõusnud 21-22 ööri liitrit.

Rootsis on hinnatõus olnud keskmiselt 10 ööri, kusjuures sel-

lest kolm ööri on olnud otsene maksukõrgendus.

Majanduseksperdid toonitavad, et nii kaua kui lõhe rahvusvaheliste hindade ja Rootsi hindade vahel kasvab, on ka oodata edaspidiseid hinnatõuse. Nii bensiini kui ka kütetõule osas.

Senised hinnatõusud on tavallisele autoomanikule tähendanud seda, et auto käiguhoidmine on muutunud aastast umbes 150 krooni kallimaks.

Ja kütetõule osas tähendavad hinnatõusud muidugi ka seda, et majajamnikud on sunnitud varem või hiljem üdre tõstma: (JA)

Eestlasi bio-keemikute konverentsil

Stockholmis hiljuti toimunud suurest biokeemikute konverentsist 4000 osavõtjaga võitis N. L. Lind esinduse (70 teadlast) seas osa ka neli eestlast okup. Eestlasi: U. Tarve, M. Zilmer, T. Kuulisaar ja L. Tõpõld.

Rootsis asuvalist eesti teadlast võtsid konverentsist osa dotsendid Lembit Reio ja Viktor Mutt Stockholmist. USA esinduses oli prof. dr. Andreas Rosenberg Minnesota ülikoolist. Kes avapäeval esines ettekandega kalimeetristeltest uurimustest lektinide reaktsioonide kohta rakumembraanil.

Huumor

Vanem naine on olnud juba huik aega pangas koristaja. Ühel päeval, sattudes direktoriga töö asjus jutule, ütles naine:

"Ah-soo, mida ma veel tahtsin ütelda... Kas härra direktor ei annaks mulle ka pangaseifit võtta?"

"Milleks tell seda vaja on?" teeb direktor suured silmad.

"Jah, vaadake," ütles koristaja, "mulle hakkab muutuma juba tüütuks ja see võtab ka asjatult palju aega, kui ma seifi puhastamiseks iga õhtu pean selle ukse juuksendõelaga avama."

"Kuiusl, et sa oled üllennelik. Kuidas sa oma õrne teideld?"

"Väga lihtsalt. Tutvustan rikka mehega. Temal oli raha, minul kogemusi."

"Ja nüüd?"

"Tema on kogemusi, aga minul raha."

Kaks eluajaks sunnitud mõistet arutavad abieluprobleeme. "Oled sa abielus?"

"Ei, ma eelistan vabadust."

Pääsesid läände

Okupeeritud kodumaa teatel viibis Rootsis ema juures Johannes Roes ja sugulaste juures Kalju Kleinberg, Lia Herodes, Roland Niman, Arvo Talvi, Tõnu Saul ja Peeter Lõim.

Kanadas oli isa juures Aime Rannal, Austraalias õdede juures Elisabeth Klaasen, Prantsusmaal sugulaste juures Hugo ja Aino Hummerid, Soomes sugulaste juures Valentina Sibe, õe juures Karin Sepp ja venna juures Elisaveta Põlluäär.

Eestlanna professor Brasiilias

SAO PAULO (VES) - Sao Pauluses kaitses hiljuti doktori väitekirja ja saavutas doktorikraadi Tamara Ulmer-Worsmann. Ühlasti määrati ta Sao Paulo ülikooli II Histoloogia instituudi biomeditsiini alaja professoriks. Seega said Sao Paulo eestlased omale juurde naisprofessori.

Tamara Ulmer-Worsmanni esimeseks uurimisobjektiks on olnud garneelid (rootsi räka), milles on proteiinirikikkaks toetatud. Sao Paulo leht "A Gazeta" tõi pikema kirjutuse professor Tamara Ulmer-Worsmannist ühes tema fotoga, millel oli allkiri: Tema mõjutab Brasiilias kaalunduse saatust! Muie kriips, mis on garneel seljal, poie siskond, vaid munad. Kui need kõrvaldatakse, kõrvaldub sellest vähihaigedest osa, mis on suurima tõtteväärtusega.

Leht kirjutab veel, et dr. T. Worsmann soovib garneelide kasvatamist suurtes tankides, merest eraldatud kunstjärevedes liivaluude vahel Lõuna-Brasiilias, märkides, et meres on nende sigimine mõnevõrra takistatud ja enamuse kudemise tulemusist häviv mere vaenulikkus olukorras. Ka püütakse kalastajate poolt väli ja liiga palju noori garneele nii et kasvama jääb vast 1%.

Dr. Tamara Ulmer-Worsmanni ema Leonore, kes surmud, oli Sao Paulo Eesti Seltsi tegelane E.V. vabaduse ajal. Ta abielulis A. Worsmanniga, kes pärineb Kundaist, kus sündis 1908.a. ja kes onab Sao Pauluses paberikottide valmistamise tehase. Tamara Ulmer-Worsmann valdab ka eesti keelt.

Moskva hoiak muutub?

Luxemburgi välisminister Gaston Thorn viibis ära Moskvas ja raporteeris tagasi jõudes Euroopa ühisturu (European Economic Cooperation) komisjonile, et venelased nüüd oma majandusloko Comecon kaudu otsivad sidet Lääne ühisturuga kui sündinud faktiga.

Teatavasti on idariligid ägedalt võidelnud Euroopa ühisturu laiendamise vastu ja üks põhjust, miks Rootsil sellest eemale jää, oli just soov jääda neutraalseks ja mitte ärritada idariike. Viimased on nüüd nähtavasti oma seisukohata äritehnilistel kaalutlustel muutmas, kuigi mingid ametlikke samme veel asutunud ei ole.

H. Aumere 60-aastane

HUBERT AUMERE

Saksamaal Münchenis tähistab 14. augustil oma 60-a. sünnipäeva rahvusvaheliselt tuntud eesti viiukunstnik ja Müncheni riigiooperi orkestri kontsertmeister.

Juubilar sündis a. 1913 Nervas tuntud viiulehtaja Antoni (kes eestistas koos perekonnaga hiljem nime Aumereks) pojana. Hubert Anton-Aumere oli juba nooruses tuntud imelapsena ja 13-aastaselt sai ta Jean Tõnnsonilt tookordset riigivanemalt, kängiruseks väärtsõnku vana viioli.

Võitis tagajärjekalt osa 1. rahvusvahelisest viiukunstnike võistlusest 1932 Viinis, tulles hõbedamäliga. 1935 võitis osa 1. Wieni-Waldy-Concoursist Varssavis, tulles ka seal auhinna. Selle järele sai ta stipendiumi 1935/37 Londoni edasipõppimiseks kuulsa viljupedagoogi Karl Fleschi juurde. Veebruaris 1943 kutsuti ta maailmakuulsa dirigendi Clemens Kraussa poolt Müncheni riigiooperi kontsertmeistriks. Peale sõda kutsuti teda Berliini Philharmonikute kontsertmeistriks, millest ta loobus Berliini blokaadi tõttu. Sügisel 1949 sai H. Aumere kutse tulla Kolumbia pealinna Bogotasse kontsertmeistriks ja õppejõuks sealisele konservatooriumi kus ta oli tegev kuni 1955.

Klimaatilistel põhjustel vahtas ta oma elukohta asudes USA-sse, kus ta sai viibida vaid lühikest aega, kuna ta sai telegrammilise kutse tulla kohe Baleri ringhäälingu kontsertmeistriks. H. Aumere järgis sellele kutsele ja asus jälle elama Müncheni, kus ta oli tegev ok. 1955 kuni 1961 Baleri ringhäälingus. Sellel ajal oli võimalus tihhi juubilaril kuulata sõlistina, kontsertmeistriks tõi oma nimelise kvartetti H. Aumere jäle Baleri riigiooperi 1. kontsertmeister, kus ta ka praegu tegeve on.

Oma nooruses oli H. Aumere ka edukas kergejõustiklane.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Unustamata head sõpra

Richard Joons'i

mälestavad kurbuses

A. KILU

E. LEPIK
PEREKONNAGAE. TRUJA
PEREKONNAGA

Ajakirjanikku

Harry
Hennok'it

mälestavad

ENDISED KOLLEEGID
"WABA MAAST"Kauaaegset assistenti
ja adjunktprofessoritErnst
Kilkson'iSünd. 15.7.1890 Virumaal
Surn. 10.7.1973 New York'ismälestavad kolleegid
E. V. Tartu Ülikooli
Füüsikainstituudist

ENDEL ARUJA

VILLEM KOERN

HARRY KORD

ALEKSANDRA LINK

VILLIAM MULD

EVALD PÄÄSKE

Mälestusjumalateenistus
13. aug. kell 7.30
hommikulDr. Alma
Sarre-Varik'uleLahkunud igavesele kodumaale
Kõigevägevama Jumala
kutsel 7. jaan. 1971.Rooma-kat. S'ta Eugenia kirikus
Drottningatan 71 A,
Stockholmis.Kõiki sõpra ja ENÜS liikmeid
palutakse osa võtta.

ARIKAASA

POEG PEREKONNAGA

Ameeriklaste Eesti-muljeid

Algus lk. 1

Ja mitte üksainus neist ei tunne meid.

Samal hetkel üks Inturisti glid sammus meie juurde, teravitas pooleldi sõjahelikult ja lõi kannad kokku: teie peaks olema hr. ja pr. Baker, ütles ta raske vene aktsendiga. Sel momendil me peagu oleksime hüpanud üle parda. Kas Suur Vend juba hoidis meil oma silma peal? Hiljem meile selles ei olnud meid jälginud. Kõik reisijad Nõukogude Liitu peavad andma fotod viisa saamiseks mitu kuud enne sõidu algust. Inturisti, ametlikult riikliku agentuur, sai meie fotod ja reisikava. Seega Tanja, giid, tundis meid otsekohe ära. See on väga tõhus süsteem, kuigi veidi närviliseks tegev.

Tanja, kena brünett oma kolmekümnendais aastais oli väga meeldiv ja abivalmis. Kuid tema seletused olid mõnikord väga kummalised, nagu näiteks, kui üks tund hiljem meie ikke veel viibisime tollikontrolli ruumis.

— Miks, küsisime Tanjat, see tolliametnik uurib meie ajakirja "Newsweek" numbrit leheküljelt leheküljele? Tanja kehtas õigu:

— Ta tahab vaadata, mis seal on kirjutatud.

— Aga miks hoiab ta siis ajakirja tagurpidi käes? (Meie küsimus oli õigustatud, kuna kontrollija ei osanud inglise keelt ega tundnud isegi ladina tähti). Tanja oli väikeselt kimbatuse, aga seletas siis, et mees täidab oma korraldusi. Piike-malt ei tahtnud ta seletada.

Lõpuks saime kontrollist läbi ja jäime ootama transporti Tallinna (400 000 elanikku). See oli iseseisva Eesti pealinn, kuni vene väed maa "vabastasid". Tänane turist peab maksma 25 dollarit päevas ette ruumi eest vanniga ja hommikueinega. Sellesse on sisse arvatud transport hotell ja tagasi. Meie reisijad olid meid hoolatunud, et auto arvatavasti tuleb pool tundi hiljem ja see võib olla hoopis arhailine, kuna kogu Nõukogude Liidus kõik "korralikud" autod on alati "parandusel".

Nagu mingi tunniplaan kohaselt käis Tanja aegajalt kõnelema telefonil ja teatas siis, et auto saabub "momentaalselt". Lõpuks 40 minutilise ootamise järele tuli üks roostetanud, vanadusest jõuetu ja küürakas Moskvitš.

Hotell Tallinn, Eesti parim, on vaikes ümbruses jalutuskäigu kaugusel keskkaegse linna südamikust. On huvitav kõndida kõverail, munakivisillutise-ga tänavail, mis äärestatud puust majadega ja gooti stiilis suuremate ehitustega. Lääne standardi kohaselt kaubad ärides on vaevalt väärt, et nende pärast sabas seista, kuid inimesed sellele vaatamata ootavad kannatlikult järjekorras. Inimesed ei ole otse ebasõbralikud, kuid nähtavasti tahavad oma asju ajada, ilma et neile keegi küsimusi esitaks.

Toompea lossi vallilt on avar vaade Tallinnale: hulgaliselt torne ja, teravikke, millipikk sead linnamüürid, kõrge "Pikk Herman", kohutavalt tüse "Paks Margareeta" kindlus, ruumikas Kadrioru park, kõrgemad ja tehased ümbritsemas kesklinna.

Nõukogude Liidus hotellitasu sisaldab ka kolmetunnise ring-sõidu linnas, kui reisi ja ei loobu

seda järelejätmatult nõudmast. Peale mitmekordseid viivitusi Inturist korraldas meile ringsõidu järgmisel pealelõunal phapäeval, koos ühe taani ärimehhega. Tanja tuli muina-saegse Moskvitšiga, vabanda-des, et "teine auto on ikka veel parandusel".

Sõites läbi laiade bulvaaride, kus liikus paegu puudus, taanlane mainis, et on näha üllatavalt vähe autosid. Tanja ütles, et Nõukogude Liidus on väga palju autosid.

— Aga kus nad siis on? tahtis taanlane TEADA» LANJA VÄITIS» ET SUVEL ON ALATI NII» ET IGAÜKS sõidab nädalalõpuks Mustamere äärde. Vastus ütles meid, kuna Tallinnast Mustamere ni on umbes 1400 miili. See oleks, nagu jõude Seattle'i või Vancouveri keegi ütles, et seal kõik on li-punud nädalalõpuks Mehikosse.

Taanlane tahtis teada, kuidas saab tavajale tööline seda pikka teekonda nädalalõpul teha?

— Lennukiga, vastas Tanja, alles väga tõsise näoga. Meil on lennuühendus väga hea.

Taanlane pidi veelgi edasi küsima, kuid otsustas sellest loobuda. Nõukogude Liidus mõnele küsimusele ei saa öieti ila-gi vastust.

Töstja

Algus lk. 1

ei talu järske pingutusi. Sündinud Tallinnas, tuli ta vanematega põgenemiseleekonnal Rootsi, kus perekond jäi elama alul Kungälv, siis Göteborgi. Kuna konstateeritud südameviga oli tõsine, siis ennustasid arstid, et Enno Mägi ei ela üle 30 eluaasta.

Kooli ajal leidis ta koolimaja lähedal ühe raskejõustiku treeningulokaali ja kui teised õpilased läksid võimlema, siirdus ta sinna ja alustas valkseit harjutama tõstmist. 1957 tuli ta rootsi junioride meistrivõistlustel ja tuli esimeseks. Kuna sellest kirjutati ajalehes, said arstid sarvutusest teada ja keelasid hirmunult oma patsiendile treeningu jätkamise:

— Kas sa tahad endalt elu võtta, küsis pahane arst.

Aastal 1961 oli asi nii kaugel, et Enno Mägil tuli südameope-ratsiooni minna. Kuna mit-med enne teda sama laadi südamevea operatsioonil olid sur-nud, siis ei uskunud Enno Mägi, et tal oleks palju šansse. Ometi tegi ta, tänu treeningust saadud heale konditsioonile, 11 tundi kestnud operatsiooni läbi ja oli sellest päästetud elule.

Ta otsustas mitte maha jätta tõstmist. Kui haavad paranesid, alustas ta jälle tasapisi treeningut. Varsti oli ta kolmas Göta-maa meistrivõistlustel, kaks aastat hiljem esindas ta Juba Rootsi maavõistlustel Euro-pas. Alles kevadel tuli ta Rootsi meistriks. "Ma olen ainult 17 ki-loga järele maailmarekordist", konstateerib Enni Mägi, kes eraelus on Volvo teenistuses.

Evald Mägi on asunud Eesti Arhiv Ühendriikides juhtimisele. Koht oli vakantne pärast endise juhtaja ja organiseerija ajakir-jalik Ferdinand Kooli surma. Arhiv asub praegu Manchesteri Connecticuti osariigis, kust see viiakse üle Lakewoods valim-nuude arhiivihoonesse, kus on kä-sil sisustuse viimistamine.

Inglismaa ei usu N. Liidu rahutahet Tugevam riigikaitse

LONDON (EPL) — Inglismaa tõstis oma riigikaitse kuludisid järe-lt 523 miljonit naela võrra pä-rast seda kui valitsus oli teata-vaks teinud üksikasju N. Liidu kasvavaat relvavõimsusest, mil-lesse kuuluvad ka aatomiraketid ja kõiki lääneriike varsti ületav laevastik.

Riigikaitseminister lord Carrington ütles, et praegu puuduvad igasugused asitõendid ja märke, et N. Liit arvestaks ja tegelikult kiinib peaks Ida-Lääne relvadevõidumise kokkulepe-ti ja suurkonverentside järgne-vatest tulemustest. N. Liit ei ole senini loovutanud ühtki relvatu-miseesmärki.

Nõukogude relvastatud jõudu-e suurendamiseks määratud juu-de, mis seisnevad proportsio-naalselt natsionaalsest majan-dussurussidega arvestades pal-ju kõrgemal kui seda oleks teha võimalik rahulolekorras NATO-maades, tõusevad iga aastaga järjekindlalt ja vahetpidamata, märgitakse Briti valitsuse poolt välja antud riigikaitse-küsi-musi käsitavas Valges Raama-tus.

Edasi üteldakse, et strateegilise ettevalmistused on N. Liidul kestnud ka viimase 12 kuu jook-sel.

sul, mil on tervelt 50 uut maa-alust raketirampi valminud in-terkontinentaalseid nukleaara-kettide väljatulistamiseks, samu-ti uus grupp allveelaevu, nende hulgas kuus aatomirelvi kand-vast aatomiallveelaeva. Mee-skonnad on treenitud ja asetatud läänemaailma vastu.

Kreml omab praegu umbes 1500 interkontinentaalset aatomi-raketti, 700 keskdistsantsi-raketti ja umbes 60 aatomirelvastusega aatomiallveelaeva, millele lisand-duk 300 konventsionaalse relva-stusega allveelaeva.

Sellele võib lisada, et 960.000 meest on lippede all Varsaavi-pakti vägedes (nende seas 588.000 meest N. Liidu armeest, kes on paigutatud satelliitmaades ja lää-nepiiril). Läänel on NATO arme-es ainult 580.000 sõdurit ja 5.500 tanki. Varssavi-pakti tanki-de arv on 16.000. Arvestust näht-ub, et "terroritasakaal" kon-ventsionaalsel poolel on olematu, küll aga nukleaarrelvade alla.

See kõik on teinud inglise valit-suse murelikuks ja nii on uus riigikaitseelarve tõstetud 3.365.000.000 naelale, mis on viis ja kolmveerand protsenti bruto-natsionaalproduktist. (EPL/KP)

KUTSE- TULI

Algus lk. 1

— Kahe aasta pärast, 1975 a. suvel, toimub 6. Maailmalaager. Järjekordselt koguneb ligi 100 eesti noort üle maailma. Seekord on meie ülesanne siin Metsakodus see rahvuslik suurüritus läbi viia. Kogunemist 1975 võime nimetada järgneva sugupõlve — eesti noorte ülemaailmseteks päevadeks, kuna peale maailmalaagri goimuvad veel muud üritused ja noortejuhtide järjekordne kon-ferents. Siht 75 on kuni maailmalaagri meie tegevuse koordineeriks, mille jooksul korraldame kursuseid ja noor-juhtide väljaõpet, et nad saaks ürituse läbiviimisel osa vastutusest oma õigadele võtta," lõpetas skrn, Hanson

Kohalik elu

STOCKHOLM

Tänuvõlvadus

Täna kõiki spõru, ametivendi, kogudusi, oma koguduse liik-meid, EÜS Vanematekogu, kaas-viilistati EÜS Stockholmis osakon-nast, Eesti Skautmasterite Kogu Rootis, Eesti Skautlike Noorte Malevat Rootsis ja Veskiärve ju-hatus, kes mind mu tähtpäeval rohkete õnnitlustega, hilledega ja kingitustega on mees pidanud ja rõõmustanud!

ARTUR KÖDAR

Mänguasi?

MILANO (VES) — Üks itaalia mänguasjade firma on müütle lasknud "õpetiku" mänguasja, mis kujutab koomadlaagrit viiet-sate harakidega, valitornidega, valvuritega, traatadega ja vange kujutavate nukkudega.

Ühes erialaajakirjas uudise kohta avaldatud teatest ei selgu, kas tegemist on Hitleri-aegsete koomadlaagritega või praeguste vene vangilaagritega.

Rakveres suri iseseisvusaeg-ne suusakujutaja ja hilisem suu-satreener Fjodor Krassikov.

oma sõnavõtu. Sellele järgnes nurgakivise päevakohase dokumentide müümine malevauht Virge Hinti poolt, keda assisteerisid nurgakivi meister nskm Heino Pahtman ja laagrijuhd skm Ilmar Loorand. Nurgakivi pidustusel jätkusid hiljem ühises pealauas ja õhtul lõkketule ümber.

Nael alla 10 krooni

Inglise naelsterling on pärast "vaba kursi" saamist jaanuarikuus langenud väärtuses rohkem kui ükshi teine valutatu. Möödu-nud nädalal langes kurs eesma-kordelt alla 10 rootsi krooni (ostukurs 9,91, müügikurs 9,99) — jaanuaris oli naela väärtus 12,30.

Seega on nael krooni vastu ühe aasta jooksul langenud tervelt 20 protsenti, veel rohkem aga saksa D-marga vastu. Inglise majan-dus on aga praegu järjekindlalt paranemas ja madala kursi teki-tab olukord, kus Inglismaa impoorteri rohkem kui ta eks-porteerib.

Kui esineb surmajuhutum

Konsulteerige suurima usaldusega
matusebüroodThure Söderquist
Begravnings &
EldbegängelsebyråMariatcrgt 1
116 48 STOCKHOLM
Tel. 44 80 07, 44 80 88

Eriala:

Eestikohalised
matusetalitused
Ööpäevane valvekord

Sjukförsäkringen ändras

Indelningen i sjukpenningklasser upphör från januari 1974. Istället knyts ersättningen vid sjukdom till en sjukpenninggrundande inkomst som beräknas i jämna 100-tal kronor.

3 miljoner brev

För att den som är sjuk ska få rätt sjukpenning undersöker vi nu om uppgifterna för de försäkrade är tillräckligt aktuella för det nya sjukpenningssystemet. I dagarna skickar vi därför ut brev till ungefär 3 miljoner försäkrade. Brevet innehåller en blankett där man bla ska skriva vilken förvärvsinkomst man beräknar för de närmaste 12 månaderna.

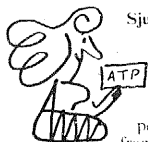
Fyll i blanketten och skicka tillbaka den snarast

För att vi ska kunna klara alla förberedelserna för det nya sjukpenningssystemet och Du hinna få ett nytt sjukförsäkringsbesked före årsskiftet är det viktigt att vi får svar så snart som möjligt.

Får Du ändrad arbetsinkomst ska Du naturligtvis också i fortsättningen meddela försäkringskassan så att Du verkligen får rätt sjukpenning om Du blir sjuk. Detta gäller alla som är sjukpenningförsäkrade – även den som inte nu får något brev.

Det nya sjukpenningssystemet innebär bl a:

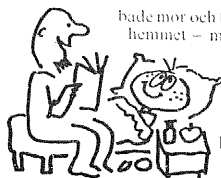
Sjukpenningen motsvarar 90% av Din sjukpenninggrundande inkomst. Sjukpenningens storlek beror alltså på Din sjukpenninggrundande inkomst. Denna är lika med arbsinkomsten av förvärvsarbete, om den utgör minst 4500 kronor, som är gräns för deklarationsplikt. Men den högsta sjukpenninggrundande inkomsten är 7,5 gånger basbeloppet. Hel sjukpenning per dag är 90% av den sjukpenninggrundande inkomsten delad med 365. Nuvarande regler gäller dock övergångsvis för dem som i år är sjukpenningklassplacerade för lägre inkomst än 4500 kronor.

Sjukpenningen blir pensionsgrundande för ATP. Du går inte miste om ATP om Du är sjukskriven. Sjukpenningen ger nämligen ATP-rätt på samma sätt som arbetsinkomst. Därmed blir sjukpenningen jämförbar med sjuklön från arbetsgivare.

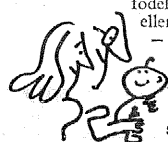
Sjukpenningen för hemmamakar höjs. Hemmamakarförsäkringen gäller både män och kvinnor. Den sjukpenningen höjs vid årsskiftet från nuvarande 6 till 8 kronor om dagen och beskattas inte.

Sjukpenning kan utgå när barnen är sjuka. Blir barn under 10 år sjuka kan man få sjukpenning när man stannat hemma för att ta hand om barnet. Detta gäller

både mor och far – om de har arbete utom hemmet – men för föräldrarna tillsammans högst 10 dagar per år. Inom det antalet dagar kan också far få sjukpenning om han stannat hemma för att ta hand om hemmavarande barn under 10 år när ett syskon föds.

Föräldrapenning utgår när Du får barn. Moderskapsförsäkringen ersätts med en föräldraförsäkring. Man blir garanterad ett belopp på minst 25 kronor om dagen under högst 180 dagar i samband med barnets födelse. Då kan antingen mor eller far eller – om de har arbete utom hemmet – båda omväxlande stanna hemma och ta hand om barnet. Den som har högre sjukpenning än 25 kronor får sin vanliga sjukpenning i form av föräldrapenning. Liksom sjukpenningen blir föräldrapenningen skattepliktig och ger rätt till ATP på samma sätt som arbetsinkomst. Föräldrapenning utgår även till foster- och adoptivföräldrar. Blir man förälder genom adoption av äldre barn kan man efter årsskiftet få stanna hemma och ta emot barnet och då få föräldrapenning under högst 20 dagar om adoptivbarnet inte fyllt 10 år.

ATP på samma sätt som arbetsinkomst. Föräldrapenning utgår även till foster- och adoptivföräldrar. Blir man förälder genom adoption av äldre barn kan man efter årsskiftet få stanna hemma och ta emot barnet och då få föräldrapenning under högst 20 dagar om adoptivbarnet inte fyllt 10 år.

Till oss är du alltid välkommen att ställa frågor

FÖRSÄKRINGSKASSAN

Moskvas körvaldati teaduse- mees

LONDON (EPL) – HILJUT Moskva tänaval KGB poolt vahistatud 25-25-aastane juudi soost teadlane dr. Jegeni Levitsh, vildi selle järele orjalaagrite pütkonda Arktises.

Selle kohta sai teateid tema isa akateemik Benjamin Levitsh, rahvusvaheliselt tuntud N. Lildu elektro-keemik, kes päritolult juudi-ravhuselt teadlane. Teade moore Levitshi asukohast, pärast seda kui teda oli haaratud ühte tänaval ootavasse autosse, saanud isa Benjamin aadressile telegrammis, millel puudus allkiri ja mis oli saanud Siberist Shita nimelisest linnast. Telegrammis anti edasi: "Laptovi mere range deedilga sanatoorium." Laptovi Meri asub Venemaal kauges põhjas Arktise jäises avaruses. Sealse pütkonna tühlmaad on inimeste vastupidamatuse tõttu väga harvalt asustatud, peamiselt vangilaagritega.

Jevgenij Levitsh ja ta isa olid juba aasta eest soovil avaldanud emigreerumiseks Iisraelisse, kuid selleks ei antud neile luba, sest peale sattusid nad sovjetivõimude põlu alla. Vaatamatu sel- lele, et oli teada, et dr. Levitsh oli tõsisemalt haige, tehti talle korraldus ilmuda punaväeteenistusse, kuid arreteeriti teel enne teenistusse määramist.

3.500 Lääneriikide mitmesugust teadlast on asunud vahepeal Levitshile kaitsesolevaid nõudmistega ja apellatsioonidega, et perekond saaks Venemaalt emigreeruda, eesotsas Imperia-Imperial College of Science'i professori Brian Spalding'iga Londonis, kes on Benjamin Levitshi isiklik sõber ning peab viimasega ühendust telefoniteel. (KP).

• Huumor

"Mis Sa Minni vahid seal kaevu augul!" hüüab ema. "Kul sa sis- se kukud ja ära upud, siis sa sis- se kiest alles keretäle saad!"

Peeti läbirääkimisi Ameerika laenu asjus N. Lildule. Ameerika- klased küsid: "Missuguseid garantiitid teie võite anda laenu lubamise puhul?"

Nõukogude esindaja: "Süsi, raud ja kuld."

"Kuid kuid need varad on maa all, mis teil on maa peal?"

"Nõukogude valitsus", vastas Nõukogude esindaja suure lase- teadusega.

Pärast lühikest arupidamist ameeriklased vastasid: "Anna- me laenu... kui teie kiivisid, raud ja kuld asuvad maa pinnal, aga teie valitsus – maa all."

Stalin kord ootamatult andis käsu oma sekretäridele muretseda talie kiirelt piibel. Käsk täideti kohe ja piibel ulatati Stalinile, kes sõnas: "Otsi mulle välja see koht, kus Kristus toitsis viie leiva- ga 10.000 inimest. Mind huvitab, kuidas ta seda tegi."

Eino Kain 50-aastane

Uppsalas tähistas 5. augustil oma 50-aastast sünnipäeva ehitu- sinsener Eino Kain, end. Erna- pataloni liige ja soome vabataht- lik JR-200 ridades. Vanad sõja- kaaslased õnnitlevad head spõra ja võitluskaaslast.